

POSTPONEMENT OF THE APPLICATION OF A PENALTY

Viorica-Mihaela FRÎNTU

Lecturer PhD

Faculty of Educational Sciences, Law and Public Administration,
„Constantin Brâncuși” University of Târgu-Jiu

ABSTRACT: THE POSTPONEMENT OF THE APPLICATION OF A PENALTY IS A MEASURE OF INDIVIDUALIZATION OF THE PENALTY THAT THE COURT CAN ORDER, CONSISTING IN THE TEMPORARY DELAY OF THE APPLICATION OF A PENALTY OF IMPRISONMENT FOR A MAXIMUM OF 2 YEARS OR THE PENALTY OF THE FINE ESTABLISHED IN RESPECT OF THE GUILTY NATURAL PERSON WHO COMMITTED A CRIME, WHEN THE COURT CONSIDERS, TAKING INTO ACCOUNT THE PERSON OF THE OFFENDER AND THE CONDUCT OF THE OFFENDER BEFORE AND AFTER COMMITTING THE OFFENSE, AND THAT, IN RELATION TO THE PERSONAL SITUATION OF THE DEFENDANT, THE IMMEDIATE APPLICATION OF A PENALTY IS NOT NECESSARY, BUT SUPERVISION OF THEIR CONDUCT IS REQUIRED FOR A FIXED TERM OF SUPERVISION OF 2 YEARS.¹

KEYWORDS: CRIMINAL CODE, OFFENDER, PUNISHMENT, POSTPONEMENT OF THE APPLICATION OF A PENALTY, SUPERVISION PERIOD, SUPERVISION MEASURES

1. Noțiune

Amânarea aplicării pedepsei este o măsură de individualizare a pedepsei pe care o poate dispune instanța constând în amânarea temporară a aplicării pedepsei închisorii de cel mult 2 ani sau a pedepsei amenzii stabilite cu privire la inculpatul persoană fizică major care a comis o infracțiune, când instanța apreciază, ținând seama de persoana infractorului și de conduita avută de acesta înainte și după comiterea infracțiunii, că, în raport cu situația personală a inculpatului, aplicarea imediată a unei pedepse nu este necesară, dar se impune supravegherea conduitei sale pentru un termen de supraveghere fix de 2 ani.²

Alegerea acestei modalități de individualizare judiciară a pedepsei nu presupune dispunerea de către instanță a unei soluții de condamnare, dar nici existența vreunui dinte impedimente prevăzute de art. 16 Cod procedură penală.³

2. Condițiile amânării aplicării pedepsei

Amânarea aplicării pedepsei se poate dispune de instanța de judecată dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege (art. 83 Cod penal) cu privire la: pedeapsa stabilită și

¹ Mihail Udriou, *Drept penal. Partea generală*, 5th Edition, revised and amended, C.H. Beck Publishing House, Bucharest, 2018, p. 460.

² Ibidem.

³ Idem, 461.

infracțiunea săvârșită; cu privire la persoana infractorului; aprecierea instanței că aplicarea imediată a unei pedepse nu este necesară.¹

Condițiile cu privire la pedeapsa stabilită și pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită. Amânarea aplicării pedepsei se poate dispune²:

a) dacă pedeapsa stabilită, inclusiv în cazul concursului de infracțiuni, este amenda sau închisoarea de cel mult 2 ani. Este îndeplinită această condiție când pedeapsa rezultantă nu depășește 2 ani la care s-a adăugat amenda stabilită pentru o infracțiune concurentă, precum și în cazul în care pe lângă pedeapsa cu închisoarea de cel mult 2 ani s-a aplicat pedeapsa amenzii care însoțește pedeapsa închisorii (în condițiile art. 62 Cod penal).

b) pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită este închisoarea mai mică de 7 ani.

Nu se poate dispune amânarea aplicării pedepsei dacă pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită este de 7 ani sau mai mare. Asemenea infracțiuni relevând un grad sporit de pericol social nu pot justifica o asemenea măsură de politică penală care ar trezi sentimentul de nesiguranță al populației și ar sădi neîncrederea în eficiența actului de justiție.³

Condiții cu privire la infractor

a) Infractorul nu a mai fost condamnat anterior la pedeapsa închisorii (indiferent de durată) cu excepția cazurilor prevăzute în art. 42 lit. a) (faptele care nu mai sunt prevăzute de legea penală) și lit. b) (infracțiunile amnistiate) sau a condamnărilor pentru care a intervenit reabilitarea ori s-a împlinit termenul de reabilitare.

În cazul în care, prin hotărârea definitivă anterioară, s-a dispus condamnarea numai la pedeapsa amenzii penale, se poate dispune amânarea aplicării pedepsei.⁴

Potrivit art. 9 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, infracțiunile comise în timpul minorității, pentru care s-au aplicat pedepse în baza dispozițiilor Codului penal din 1969, nu constituie impedimente pentru dispunerea renunțării la aplicarea pedepsei, amânării aplicării pedepsei sau suspendării executării pedepsei sub supraveghere pentru o infracțiune comisă ulterior condamnării definitive. Astfel, chiar dacă infractorul a mai fost condamnat anterior la pedeapsa închisorii, pentru o faptă săvârșită cât timp acesta era minor, iar pedeapsa a fost pronunțată în baza dispozițiilor Codului penal din 1969, această condamnare nu reprezintă un impediment în dispunerea amânării aplicării pedepsei⁵; *a fortiori* nu constituie impediment la dispunerea amânării aplicării pedepsei faptul că infractorului i-a fost aplicată o măsură educativă printr-o hotărâre definitivă pronunțată în baza Codului penal din 1969.⁶

Aplicarea unei măsuri educative potrivit NCP printr-o hotărâre definitivă nu constituie impediment pentru dispunerea amânării aplicării pedepsei în ipoteza în care după majorat este comisă din nou o infracțiune după executarea măsurii educative; dacă noua infracțiune este comisă înainte de executarea măsurii educative vor fi aplicabile dispozițiile art. 129 Cod penal.⁷

¹ Constantin Mitrache, Cristian Mitrache, *Drept penal român. Partea generală*, Ediția a II-a, revăzută și adăugită, Editura Universul Juridic, București, 2016, p. 484.

² Ibidem.

³ Viorel Pașca, *Drept penal. Partea generală*, Ediția a IV-a, revăzută și adăugită, Editura Universul Juridic, București, 2015, p. 565.

⁴ Mihail Udrouiu, *op. cit.*, p. 463.

⁵ Alexandru Râșniță, Ioana Curt, *Renunțarea la aplicarea pedepsei. Amânarea aplicării pedepsei*, Editura Universul Juridic, București, 2014, p. 156.

⁶ Mihail Udrouiu, *op. cit.*, p. 464.

⁷ Ibidem.

b) Infractorul și-a manifestat acordul de a presta o muncă neremunerată în folosul comunității [art. 83 alin. (1) lit. c) Cod penal].

c) Infractorul să nu se fi sustras de la urmărirea penală ori judecată sau să nu fi încercat zădărnirea aflării adevărului ori a identificării și tragerii la răspundere penală a autorului sau a participanților.¹

Aprecierea instanței că aplicarea unei pedepse nu este necesară

Aprecierea instanței că ar fi potrivită măsura de individualizare a amânării aplicării pedepsei se face în raport de persoana infractorului, de conduita avută anterior săvârșirii infracțiunii, de eforturile depuse de acesta pentru înlăturarea sau diminuarea consecințelor infracțiunii, precum și de posibilitățile sale de îndreptare.²

Potrivit art. 83 alin. (4) Cod penal, sunt obligatorii prezentarea motivelor care au determinat amânarea aplicării pedepsei și atenționarea infractorului asupra conduitei sale viitoare și a consecințelor la care se expune dacă va mai comite infracțiuni sau nu va respecta măsurile de supraveghere ori nu va executa obligațiile ce îi revin pe durata termenului de supraveghere.

În cazul acestei măsuri de individualizare, îndeplinirea condițiilor prevăzute de art. 83 Cod penal, nu creează pentru infractor „un drept” la beneficiul măsurii amânării aplicării pedepsei, ci doar „o vocație” la aceasta, deoarece cea de a treia condiție, lasă la aprecierea instanței o astfel de măsură de individualizare a pedepsei.³

3. Termenul de supraveghere

Disponând amânarea aplicării pedepsei, infractorul va fi supus supravegherii pe o perioadă fixă de 2 ani, ce se calculează de la data rămânerii definitive a hotărârii prin care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei. Această perioadă de 2 ani constituie termen de supraveghere pe parcursul căruia conduita infractorului va fi supravegheată de către serviciul de probațiune.⁴

Serviciul de probațiune funcționează în baza Legii nr. 252/2013 privind organizarea și funcționarea sistemului de probațiune⁵ și are printre atribuții supravegherea și coordonarea executării măsurilor și sancțiunilor comunitare – art. 32 din Legea nr. 252/2013 (de ex., măsuri educative neprivative de libertate, supravegherea celor față de care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei, suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, liberarea condiționată, executarea pedepsei amenzii prin prestarea unei munci neremunerate în folosul comunității etc.).⁶

Potrivit art. 84 alin. (2) Cod penal, pe durata termenului de supraveghere, persoana față de care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei trebuie să respecte măsurile de supraveghere și să execute obligațiile ce îi revin, în condițiile stabilite de instanță.

4. Măsurile de supraveghere

Pe durata termenului de supraveghere, conform art. 85 alin. (1) Cod penal, persoana față de care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei trebuie să respecte următoarele măsuri de supraveghere:

a) să se prezinte la serviciul de probațiune, la datele fixate de acesta;

¹ Constantin Mitrache, Cristian Mitrache, *op. cit.*, p. 485.

² Ibidem.

³ Idem, p. 485-486.

⁴ Idem, p. 486.

⁵ Publicată în Monitorul Oficial nr. 512 din 14 august 2013.

⁶ Constantin Mitrache, Cristian Mitrache, *op. cit.*, p. 486.

- b) să primească vizitele consilierului de probațiune desemnat cu supravegherea sa;
- c) să anunțe, în prealabil, schimbarea locuinței și orice deplasare care depășește 5 zile, precum și întoarcerea;
- d) să comunice schimbarea locului de muncă;
- e) să comunice informații și documente de natură a permite controlul mijloacelor sale de existență.

Impunerea acestor măsuri este obligatorie și cumulativă și trebuie reflectată întotdeauna în hotărârea judecătorească.¹

Potrivit art. 86 alin. (1) Cod penal, pe durata termenului de supraveghere, datele prevăzute în art. 85 alin. (1) lit. c)-e) se comunică serviciului de probațiune.

Reglementarea punerii în executare a măsurilor de supraveghere este făcută prin Legea nr. 253/2013 privind executarea pedepselor, a măsurilor educative și a altor măsuri neprivative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal.²

5. Obligațiile impuse de instanță

Potrivit art. 85 alin. (2) Cod penal, instanța poate impune persoanei față de care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei să execute una sau mai multe dintre următoarele obligații:

- a) să urmeze un curs de pregătire școlară ori de calificare profesională;
- b) să presteze o muncă neremunerată în folosul comunității, pe o perioadă cuprinsă între 30 și 60 de zile, în condițiile stabilite de instanță, afară de cazul în care, din cauza stării de sănătate, persoana nu poate presta această muncă. Numărul zilnic de ore se stabilește prin legea de executare a pedepselor;
- c) să frecventeze unul sau mai multe programe de reintegrare socială derulate de către serviciul de probațiune sau organizate în colaborare cu instituții din comunitate;
- d) să se supună măsurilor de control, tratament sau îngrijire medicală;
- e) să nu comunice cu victima sau cu membri de familie ai acesteia, cu persoanele cu care a comis infracțiunea sau cu alte persoane, stabilite de instanță, ori să nu se apropie de acestea;
- f) să nu se afle în anumite locuri sau la anumite manifestări sportive, culturale ori la alte adunări publice, stabilite de instanță;
- g) să nu conducă anumite vehicule stabilite de instanță;
- h) să nu dețină, să nu folosească și să nu poarte nicio categorie de arme;
- i) să nu părăsească teritoriul României fără acordul instanței;
- j) să nu ocupe sau să nu exercite funcția, profesia, meseria ori activitatea de care s-a folosit pentru săvârșirea infracțiunii.

În aprecierea obligațiilor pe care trebuie să le îndeplinească persoana față de care s-a luat măsura amânării, instanța are libertatea de a decide dacă trebuie să impună o obligație, mai multe, toate obligațiile prevăzute de lege sau niciuna.³

¹ Nu se poate considera că nu se impune menționarea acestor măsuri de supraveghere în minuta/considerentele și dispozitivul hotărârii pronunțate pe motiv că impunerea acestora este obligatorie, deci subînțeleasă în cazul dispunerii amânării aplicării pedepsei. Mihail Udroui, *op. cit.*, p. 470.

² Publicată în Monitorul Oficial nr. 513 din 14 august 2013. Constantin Mitrache, Cristian Mitrache, *op. cit.*, p. 486-487.

³ Constantin Sima, Comentarii (Amânarea aplicării pedepsei), în George Antoniu, Tudorel Toader (coordonatori), Alexandru Boroș, Versavia Brutaru, Bogdan Nicolae Bulai, Costică Bulai, Ștefan Daneș, Constantin Duvac, Mioara-Ketty Guiu, Ion Ifrim, Constantin Mitrache, Cristian Mitrache, Ioan Molnar, Ion Ristea, Constantin Sima, Vasile Teodorescu, Ioana Vasiu, Adina Vlășceanu, *Explicațiile noului Cod penal*, Vol. II (Articolele 53-187), Editura Universul Juridic, București, 2015, p. 175.

Reglementarea punerii în executare a obligațiilor stabilite de instanță este făcută prin Legea nr. 253/2013 privind executarea pedepselor, a măsurilor educative și a altor măsuri neprivative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal.

Conform alin. (5) al art. 85 Cod penal, persoana supravegheată trebuie să îndeplinească integral obligațiile civile stabilite prin hotărâre, cel mai târziu cu trei luni înainte de expirarea termenului de supraveghere.

6. Modificarea sau încetarea obligațiilor

Potrivit art. 87 Cod penal, dacă pe parcursul termenului de supraveghere au intervenit motive care justifică fie impunerea unor noi obligații, fie sporirea sau diminuarea condițiilor de executare a celor existente, instanța dispune modificarea obligațiilor în mod corespunzător, pentru a asigura persoanei supravegheate șanse sporite de îndreptare.

Instanța dispune încetarea executării unora dintre obligațiile pe care le-a impus, atunci când apreciază că menținerea acestora nu mai este necesară.

7. Supravegherea executării obligațiilor

Supravegherea executării obligațiilor prevăzute în art. 85 alin. (2) lit. a)-c) și alin. (5) Cod penal se face de serviciul de probațiune. Verificarea modului de îndeplinire a obligațiilor prevăzute în art. 85 alin. (2) lit. d)-j) Cod penal se face de organele abilitate, care vor sesiza serviciul de probațiune cu privire la orice încălcare a acestora [art. 86 alin. (2) Cod penal] .

8. Efectele amânării aplicării pedepsei

Amânarea aplicării pedepsei are efecte imediate și efecte definitive. Efecte imediate care sunt și provizorii constau în neaplicarea pedepsei principale (închisoarea sau amenda) care a fost stabilită. Va fi amânată și aplicarea amenzii ce însoțește pedeapsa închisorii în condițiile art. 62 Cod penal.¹ Persoana față de care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei nu este supusă niciunei decăderi, interdicții sau incapacități ce ar putea decurge din infracțiunea săvârșită.² În literatura de specialitate s-a considerat că amânarea aplicării pedepsei principale atrage implicit și amânarea aplicării pedepsei complementare a interzicerii exercitării unor drepturi care eventual a fost stabilită pe lângă pedeapsa principală.³

Potrivit art. 90 alin. (2) Cod penal, amânarea aplicării pedepsei nu produce efecte asupra executării măsurilor de siguranță și a obligațiilor civile prevăzute în hotărâre.

Efectele amânării aplicării pedepsei se vor produce definitiv: a) dacă până la expirarea termenului de supraveghere persoana supravegheată nu a săvârșit o nouă infracțiune, b) dacă nu s-a dispus revocarea amânării aplicării pedepsei și c) dacă nu s-a descoperit o cauză de anulare. Toate cele trei condiții trebuie îndeplinite cumulativ.⁴

9. Revocarea amânării aplicării pedepsei

Revocarea amânării aplicării pedepsei este sancțiunea prevăzută de lege pentru conduita necorespunzătoare a persoanei supravegheate pe parcursul termenului de

¹ Constantin Mitrache, Cristian Mitrache, *op. cit.*, p. 488.

² Constantin Sima, Comentarii (Amânarea aplicării pedepsei), în George Antoniu, Tudorel Toader (coordonatori), Alexandru Boroi, Versavia Brutaru, Bogdan Nicolae Bulai, Costică Bulai, Ștefan Daneș, Constantin Duvac, Mioara-Ketty Guiu, Ion Ifrim, Constantin Mitrache, Cristian Mitrache, Ioan Molnar, Ion Ristea, Constantin Sima, Vasile Teodorescu, Ioana VasIU, Adina Vlășceanu, *Explicațiile noului Cod penal*, Vol. II (Articolele 53-187), *op. cit.*, p. 181.

³ Constantin Mitrache, Cristian Mitrache, *op. cit.*, p. 488.

⁴ Ibidem.

supraveghere și atrage aplicarea pedepsei ce fusese amânată. Cauza de revocare a amânării aplicării pedepsei trebuie constatată în termenul de supraveghere, iar pentru a avea efecte instanța de judecată se poate pronunța și după împlinirea termenului de supraveghere.¹

A. Revocarea obligatorie [art. 88 alin. (1)-(3) Cod penal]. În primul rând, revocarea este obligatorie dacă pe parcursul termenului de supraveghere persoana supravegheată, cu rea-credință, nu respectă măsurile de supraveghere sau nu execută obligațiile impuse.

În al doilea rând, revocarea este obligatorie în cazul când, până la expirarea termenului de supraveghere, persoana supravegheată nu îndeplinește integral obligațiile civile stabilite prin hotărâre, afară de cazul când persoana dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească.

În al treilea rând, revocarea este obligatorie dacă după amânarea aplicării pedepsei persoana supravegheată a săvârșit o nouă infracțiune, cu intenție sau intenție depășită, descoperită în termenul de supraveghere, pentru care s-a pronunțat o condamnare chiar după expirarea acestui termen.²

Pluralitatea de infracțiuni ce a luat naștere prin săvârșirea noii infracțiuni în cursul termenului de supraveghere nu este recidivă și nici pluralitate intermediară, deoarece nu este îndeplinită condiția existenței unei hotărâri de condamnare (necesară atât în cazul recidivei, cât și în cel al pluralității intermediare). Întrucât infracțiunea săvârșită în cursul termenului de încercare este mai înainte de existența unei condamnări (hotărârea anterioară nu a fost de condamnare, ci de amânare a aplicării pedepsei), în cauză a luat naștere un concurs de infracțiuni. De aceea, conform art. 88 alin. (3) teza a II-a Cod penal, pedeapsa aplicată ca urmare a revocării amânării și pedeapsa pentru noua infracțiune se calculează conform dispozițiilor privitoare la concursul de infracțiuni.³

B. Revocarea facultativă a amânării aplicării pedepsei [art. 88 alin. (4) Cod penal]. Revocarea este facultativă când infracțiunea săvârșită ulterior este din culpă. Instanța constatând că noua infracțiune este săvârșită din culpă poate menține măsura amânării aplicării pedepsei dispusă anterior chiar dacă pronunță condamnarea pentru infracțiunea din culpă săvârșită ulterior.⁴

Întrucât singura condiție prevăzută de lege, pentru a se putea menține măsura amânării este ca infracțiunea săvârșită din nou să fie din culpă, se poate conchide, așadar, că instanța poate să decidă menținerea amânării aplicării pedepsei, iar pentru infracțiunea din culpă să dispună aplicarea și executarea pedepsei. În tăcerea legii, unii autori și-au pus întrebarea: pentru noua infracțiune comisă din culpă, în cursul termenului de supraveghere, se poate dispune amânarea aplicării pedepsei? Răspunsul este afirmativ dacă și pentru noua infracțiune sunt îndeplinite condițiile prevăzute în art. 83 Cod penal, caz în care cele două termene de supraveghere vor curge paralel.⁵

Când instanța de judecată a optat pentru revocarea amânării aplicării pedepsei, ca urmare a săvârșirii din nou a unei infracțiuni din culpă, pedeapsa stabilită pentru infracțiunea comisă din culpă în mod obligatoriu se va aplica (nu se va putea dispune amânarea aplicării pedepsei). Deoarece, ca efect al revocării amânării, atât pedeapsa anterioară, cât și pedeapsa pentru noua infracțiune se contopesc potrivit dispozițiilor de la concursul de infracțiuni [art. 88 alin. (4) teza a II-a Cod penal], rezultă că pedeapsa pentru infracțiunea comisă ulterior din

¹ Idem, p. 488-489.

² Gheorghe Ivan, Mari-Claudia Ivan, *Drept penal. Partea generală conform noului Cod penal*, Ediția a 3-a, revizuită și adăugită, Editura C.H. Beck, București, 2017, p. 269.

³ Constantin Mitrache, Cristian Mitrache, *op. cit.*, p. 489.

⁴ Ibidem.

⁵ Idem, p. 489-490.

culpă nu poate fi decât una față de care nu s-a dispus amânarea aplicării pedepsei pentru că altfel nu ar fi posibilă contopirea.¹

Dacă infracțiunea din culpă săvârșită în cursul termenului de supraveghere este descoperită după împlinirea acestui termen atunci revocarea nu va mai fi posibilă.²

10. Anularea amânării aplicării pedepsei. Anularea amânării aplicării pedepsei se dispune dacă³:

- persoana supravegheată a săvârșit anterior dispunerii măsurii amânării aplicării pedepsei o infracțiune (indiferent cu ce formă de vinovăție):

- această infracțiune să fie descoperită în cursul termenului de supraveghere;

- pentru infracțiunea respectivă să se aplice pedeapsa cu închisoarea chiar și după expirarea termenului de supraveghere.

În funcție de existența sau nu a unei condamnări definitive pentru infracțiunea care a atras anularea amânării aplicării pedepsei, în cauză poate lua naștere o pluralitate de infracțiuni sub forma concursului de infracțiuni, recidivei ori pluralității intermediare care va atrage sancționarea corespunzătoare aceluși fel de pluralitate.⁴

Potrivit art. 89 alin. (2) Cod penal, în caz de concurs de infracțiuni, instanța poate dispune amânarea aplicării pedepsei rezultante dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute în art. 83 Cod penal (condițiile amânării aplicării pedepsei). În literatura de specialitate s-a arătat că aceste dispoziții sunt practic inaplicabile din cauza unor necorelări de text, deoarece, pe de o parte, anularea amânării s-a făcut ca urmare a aplicării pedepsei cu închisoarea pentru infracțiunea anterioară (una dintre pedepsele componente ale rezultantei), caz în care rezultanta va fi obligatoriu aplicată și ea, iar, pe de altă parte, potrivit art. 582 alin. (3) Cod procedură penală, dispunându-se anularea amânării aplicării pedepsei, se va pronunța nu numai aplicarea, dar și executarea pedepsei a cărei amânare a fost anulată (una dintre pedepsele componente ale rezultantei), caz în care rezultanta obligatoriu se va executa.⁵

BIBLIOGRAFIE:

- Antoniu George, Toader Tudorel (coordonatori), Boro Alexandru, Brutaru Versavia, Bulai Bogdan Nicolae, Bulai Costică, Daneș Ștefan, Duvac Constantin, Guiu Mioara-Ketty, Ifrim Ion, Mitrache Constantin, Mitrache Cristian, Molnar Ioan, Ristea Ion, Sima Constantin, Teodorescu Vasile, Vasii Ioana, Vlășceanu Adina, *Explicațiile noului Cod penal*, Vol. II (articolele 53-187), Editura Universul Juridic, București, 2015;
- Ivan Gheorghe, Ivan Mari-Claudia, *Drept penal. Partea generală conform noului Cod penal*, Ediția a 3-a, revizuită și adăugită, Editura C.H. Beck, București, 2017;
- Mitrache Constantin, Mitrache Cristian, *Drept penal român. Partea generală*, Ediția a II-a, revăzută și adăugită, Editura Universul Juridic, București, 2016;
- Pașca Viorel, *Drept penal. Partea generală*, Ediția a IV-a, revăzută și adăugită, Editura Universul Juridic, București, 2015;
- Râșniță Alexandru, Curt Ioana, *Renunțarea la aplicarea pedepsei. Amânarea aplicării pedepsei*, Editura Universul Juridic, București, 2014;

¹ Idem, p. 490.

² Ibidem.

³ Ibidem.

⁴ Ibidem.

⁵ Ibidem.

- Udroiu Mihail, *Drept penal. Partea generală*, Ediția a 5-a, revizuită și adăugită, Editura C.H. Beck, București, 2018.